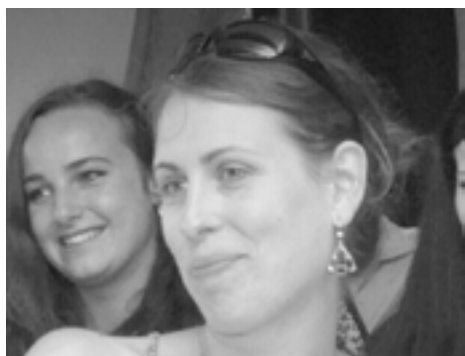

NEBUDU SE VYJADŘOVAT K ČESKÉMU PROFESIONÁLNÍMU DIVADLU

S režisérkou Martinou Schlegelovou jsem se setkala na Hronově v době, kdy tady byla poprvé. Dnes už je stálíci týmu Problémového klubu a na festivalu se objevuje pravidelně už sedm let. Jako režisérka divadelní a rozhlasová má za sebou už celou řadu zkušeností, v příštím roce k nim přidá funkci umělecké šéfkyně Jihočeského divadla České Budějovice.

Zajímá by mě kontrast mezi tvůrčí umělkyní, režisérkou a členkou sboru kritiků. Je to druhá strana barikády nebo to spolu souvisí?

Myslím, že to spolu souvisí. Každý to má asi trochu jinak, ale já se tím díváním a reflektováním věcí něco dozvídám, něco se učím. Neumím si představit, že bych byla tzv. jen na té jedné straně a nepokusila se podívat na divadlo z druhé strany. Mám pocit, že to člověk přirozeně dělá, když si sám pro sebe hodnotí a reflektuje práci, ať už svou nebo svých kolegů, nějak o tom přemýšlí. Je asi pravda, že je potřeba zachovávat určitou míru, a tak jsem si sama pro sebe omezila, že se nebudu vyjadřovat k českému profesionálnímu divadlu, ale buď k českému amatérskému divadlu, anebo zahraničnímu. Aby nedocházelo k tomu, že by člověk kritizoval přímo práci svých kolegů.

Je pro vás amatérské divadlo inspirující?
Určitě. Téměř vždycky se na Hronově ob-

jeví věci, které jsou pro mě strašně zajímavé a patří k nejpodstatnějším impulsům sezóny.

Znám vás od studia na DAMU, ale nikdy jsem se nezeptala, zda máte nějakou amatérskou zkušenost z dětství?

Nikdy jsem nechodila ani na ZUŠ, a když jsem přišla na DAMU, absolutně mi chyběla jakákoli potucha o tom, jak se divadlo prakticky dělá. Nevěděla jsem ani to, že jsou čtené zkoušky, a pak se jde do prostoru. A k amatérskému divadlu jsem se vlastně dostala až po studiu, když jsem začala jezdit na Hronov. Sem jsem přijela taky nepolíbená, nezasažená letitými vztahy přátelství či animozity a na všechno jsem si dělala názor sama.

Už od školy jste spolupracovala s divadlem Letí. Byli jste vždy velmi aktivní ve vyhledávání nových her ze zahraničí, ale i u nás. Letí pořádá pravidelně rezidence pro české autory... Na Hronově budou mít diváci možnost vidět výsledek jedné takové rezidence. Mám na mysli hru a inscenaci Olga (Horror z Hrádečku), která získala už mnohé ocenění. Z mého pohledu je výjimečná tématem, hodně svázaným s českým národem, a zároveň je zajímavá prostředím, ve kterém ji v Praze hrajete.

Já si myslím, že Olga má už teď problém, pro část publika bude logickým zklamáním, protože očekávání jsou nastavena vysoko. Určitě se nemusí líbit každému. Ale hrozně se na zdejší uvedení těším, protože by tu mohlo být fajn publikum, podobně jako chodí do Vily v Praze na Štvanici.

Olga je v domovském divadle spojena s konkrétním prostorem, ale už jste ji hráli i jinde. Jaká je zkušenost?

Hrozně jsme se toho báli, a pak jsme vymysleli, že si necháme vyrobit prostředí Vily. Dovyrobili jsme si stěny, okna, dveře a vozíme je s sebou. Na naší festivalové

šňůře, to až na výjimky dopadlo dobře, co se scénografie týče. Vyzkoušeli jsme si, co tohle řešení unese, a co už nejde. A troufám si říci, že s Olgou jezdit umíme. Lidé, co viděli obě verze, říkají, že je to únosný ekvivalent.

Od února příštího roku nastupujete do Jihočeského divadla jako umělecká šéfkyně. Nechci, abyste mluvila o sezóně, kterou jste ještě nepřipravovala. Spíše se zeptám obecně: plánujete infikovat divadlo některými postupy, které znáte z alternativního divadla? Přece jen regionální divadlo vyžaduje trochu jiné zacházení...

Samozřejmě. Ale Budějovice díky předchozímu působení Olgy Schubertové a Martina Glasera už nemají tu úplně tradiční skladbu repertoáru, jaká bývá u regionálních divadel. Hodně se tu hraje současné hry. Podle mého jsou Budějovice dostatečně připravené, aby člověk nemusel pracovat stoprocentně standardním způsobem. Na druhou stranu regionální divadlo znamená uspokojování potřeb širokého spektra publika, to nehodlám měnit a dělat revoluci. Takové divadlo by mělo být schopné nabídnout tituly svému městu, které ho konec konců platí, ale na druhou stranu se to dá dělat trochu jinak. Hledám vzory v určitých německých regionálních divadlech, kde se ukazuje, že regionální divadlo může být výrazným koproducentem a bodem na kulturní mapě, nemusí být marginální a zanedbatelné. A směrem k tomu připravuju i další spolupráce. Chtěla bych, aby se ten dům ještě více otevřel a stal se hráčem na poli českého divadla. Počítám s tím, že budeme koprodukovat s jinými divadly anebo zvat celé produkce, které mohou inspirovat a obohacovat soubor o nové zkušenosti. Aniž bychom rezignovali na to plnit roli divadelního domu, který má být dostupný a otevřený všem.

Jana Soprová

DOBROVOLNICTVÍ NEMÁME V KRVÍ

S ředitelkou NIPOS Lenkou Láznovskou se na Jiráskově Hronově setkáváme pravidelně. Je tady nejen za spolupořadatelskou organizaci, ale také za Národní středisko divadelní organizace AITA/IATA. Má tedy šanci porovnávat české amatérské divadelnictví s tím zahraničním. Mnohé poznatky jsou zajímavé.

Začneme organizací AITA/IATA. Co je v ní nového?

AITA, založená v 50. letech, měla téměř neměnnou strukturu a metody práce. Nedávno se rozhodla, že je old-fashion a je třeba s tím něco udělat. Proměna je na můj vkus dost radikální. Dosud AITA fungovala tak, že členy mohla být pouze národní střediska jednotlivých zemí, která se sdružovala do regionálních sekcí. Česká republika je ve Středoevropské sekci, která sahá od Irska po Gruzii. Představa koncepce, které se říká renewal, by se po asi dvouleté diskusi měla letos schvalovat v Monaku. Zásadní proměna je v tom, že bude individuální členství, takže členy mohou být jednotlivci i kolektivy, soubory, organizace, ale také národní střediska, pokud chtějí a pokud v té zemi vykonávají koordinační záležitosti. U nás je národní středisko složeno z amatérských divadelních organizací, které fungují na celostátní bázi. Vedle středisek

mohou koordinační funkci vykonávat tzv. huby, které se od národních středisek liší v tom, že nemusí pracovat na národní bázi. Teoreticky to tedy mohou být jednotlivé organizace, což ovšem znamená, že se všechny musí přihlásit individuálně a platit příspěvky. Všechny informace o téhle změně jsou na otevřeném webu AITA/IATA. Podle mého je potíž v tom, že organizace za poplatek nabízí jen velmi málo aktivit. Nenabízí ani semináře, ani konference, ani diskuse. Jednou za čtyři roky je festival v Monaku a v mezidobí vždy festival v nějaké části světa. Zaplatili si někdo individuální členství, neznamená to, že bude na festival pozván. Světové výběry se dělají kolektivně prostřednictvím národních center a jsou jimi schvalovány.

Zavedený systém zatím funguje. My jsme na světový festival v Monaku nominovali Jídelnu, prošla a opravdu tam pojede.

Je NIPOS-ARTAMA, které zastřešuje přehlídky a podílí se na organizaci, považováno také za old-fashion?

Já doufám, že ne. Snažíme se o cestu, která bude přinášet něco nového. Je obecně známo, že NIPOS byl koordinátorem nominace slovensko-českého loutkářství na reprezentativní seznam UNESCO a loni k tomu zápisu skutečně došlo. Vzhledem k tomu, že tradice našeho ochotnického divadla je větší než v loutkovém divadle, říkala jsme si, že by bylo prima, kdybychom pokročili s nominací ochotnického divadla do tohoto seznamu. Je to trošku problém, protože, pokud jde o nemateriální kulturní dědictví, existuje pouze seznam prvků tradiční lidové kultury, do kterého není snadné vtěsnat. Snad se nám to napodruhé podaří, ve spolupráci s německým, případně i rakouským amatérským divadlem. Novinkou je, že jsme se rozhodli přesunout festival ve Volyni do jiného termínu, aby se zvětšil jeho časový prostor na týden. Nasadíme jej proti Loutkářské Chrudimi, která má jiné cílové publikum. Hodně se diskutuje o tom, že postupových přehlídek je moc – je jich celkem osmnáct, a objevují se hlasy, že by se měly některé

zrušit (například v ústeckém kraji existují tři postupové přehlídky). Nevím ale, kdo a jakým způsobem by o tom měl administrativně rozhodovat. Protože jsme vlastně rádi, že přehlídek přibývá a v Praze není pořadatel, který by to množství sám obhospodařil. Radost máme z Loutkářské Chrudimi, která vyrostla za posledních pět let do akce, která je rozsahem seminářů i představení srovnatelná s Jiráskovým Hronovem. A myslím si, že Chrudim je na tom dneska tak, že je schopná řešit řadu otázek: třeba na příští rok se plánuje společná československá část k výročí republiky, ministerstva na tohle výročí pořídí speciální dotační řadu. Opravdu se snažíme jít přehlídku od přehlídky s nějakou inovací. Například se nám podařilo v rámci Šrámkova Písku společně s městem realizovat program Písek sobě, který je více zaměřen na místní. Víkendová akce, kde probíhaly v parku před divadlem Fráni Šrámka dílny pro děti, byli tam šermíři, a drobná představení místní a dovezená, se setkala s velmi dobrou odezvou.

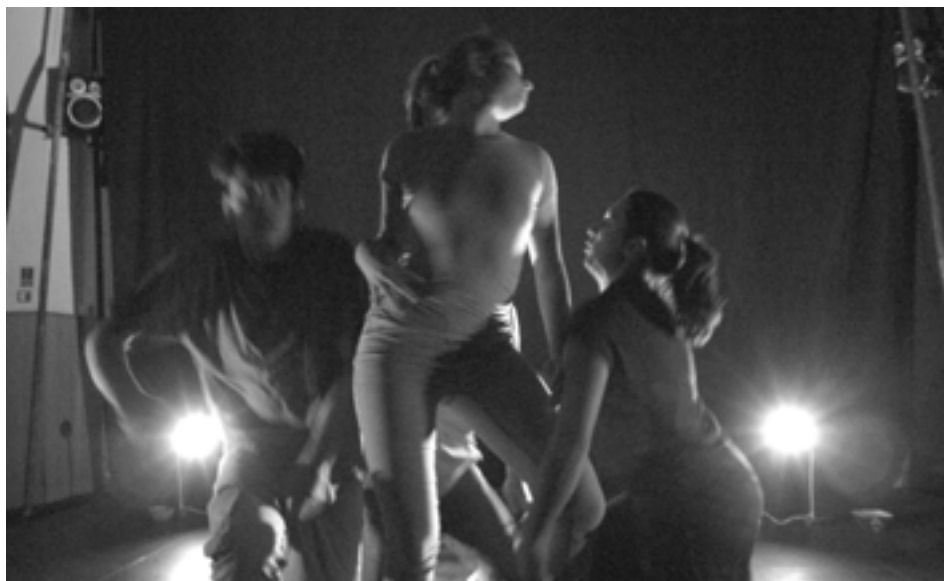
Je u nás dost peněz na amatérské divadlo?

Myslím, že největší problém, pokud jde o finanční zdroje, stále spočívá v tom, že moc nefunguje soukromá sféra, firemní sponzorství, filantropie a dobrovolnictví, které je v cizině běžné. U nás to zatím nemáme v krvi, na menší akce jako jsou postupové přehlídky, se shánějí sponzoři velmi obtížně. A tak veškerá finanční zátěž spočívá na veřejných prostředcích, které ovšem podléhají aktuální politické situaci, nastavení systému, rozhodnutí veřejných orgánů, a místní samosprávě. V Hronově, který jako celostátní přehlídka své sponzory má, se letos podařilo v malé míře dobrovolnictví: místní soubor vaří snídaně, má stánek před sokolovnou. Dobrovolnictví ovšem není samozřejmé, jsou jen výjimky, kdy si místní soubor vezme některé věci na starost, jako v Rakovníku, Poděbradech, na Krakonošově podzimu. Ovšem v porovnání se zahraničím je to stále málo. Například na festivalu v Monaku tvoří placený organizační tým asi deset lidí a dobrovolníků tam mají na 300 (!), od taxikářů po uvaďeče, informační centrum, festivalové noviny. U nás je to obráceně. Na západ od nás je dobrovolnictví obří, mají to jako samozřejmou součást životního stylu. Spousta lidí za ubytování, za stravu či jen za lístky pracuje bez nároku na honorář a jsou šťastní, že u toho mohou být.

Jana Soprová

RECENZE – TO SI VIDĚL

TO SEM VIDĚL – ALE CO SEM VIDĚL?

Abych si hned na začátku zajistil, že mi nikdo nebude rozumět, napíšu, že téma To si viděl mostecké Inverze je jasné a čitelné – ta inscenace vypráví o tom, že i stigmatizovaní stigmatizují, ba že stigmatizují tím úporněji, čím méně se vlastní stigmatizaci dovedou bránit.

Jinými slovy – vidíme čtyři osamělé jedince, kteří trpí posměchem kvůli svým odlišnostem: jeden je skaut, jeden je homosexuál, jedna je židovka, jedna je oběť kyberšikany kvůli vyzývavým fotkám, které poslala jednomu chlapci. (Nakolik jde o skutečné odlišnosti a potažmo traumata herců, je v posledku jedno; jedno je vlastně i to, že to jsou odlišnosti jaksi nesouměřitelného řádu. Jedno z podstatných témat inscenace je totiž právě to, že na každého z nás se „něco najde“.)

Každý z nich je ovšem nejen okopáván jinými, ale podobně zuřivě okopává jiné, potažmo s podivnou pasivně agresivní pýchou své stigma přijme a vysmívá se mu nejinitivněji ze všech. Jen v soukromí, ve světle své noční lampičky se vypláceme z utajované bolesti, abychom ráno šli svěže ubližovat těm, kteří nám ubližují. Téma palčivé, zřetelně formulované, z dneška cítěné, které z inscenace razantně vystupuje. Pokud se na něm shodneme, nabízí se základní dvě možnosti, jak se na inscenaci režiséra Pavla Skály dívat.

V prvním případě lze ocenit nespornou energii a osobní ručení, s jakým dokáží mladí herci na jevišti skutečně zpřítomnit kýble špíny, které se denně vylévají na nejrůznějších sociálních sítích a diskusních fórech, všechnu tu zlobu, s níž slabí

napadají slabší. Pokud jsem včera vyčítal ostrovským přílišnou úhlednost výsledného tvaru, zde po ní není ani stopy – tvar je syrový a nekompromisní.

Zároveň – a tady jsme u druhé možnosti – se to všechno dá vnímat jako přílišné tlačení na pilu. Musí ten inscenační výkřik být opravdu tak surový a běsný? Nevyznělo by poselství stejně působivě, ba působivěji, kdyby se nevalilo v tak jednolitým agresivním tahu? A není to efektní pomazávání blátem jen takový konvenční znak „vopravdu moderního“ divadla, kterým především dáváme najevo, že se s tím – s prominutím – neserem?

Nejsem si stoprocentně jistý, ke které z variant se přiklonit. Ale nakonec sázím spíš na první. Asi kvůli neodbytnému pocitu, že tady (jim) opravdu o něco šlo.

Jan Šotkovský

3 X PRO SOUBOR INVERZE MOST

Kačka – židule, Petr – veverkošuk, Leona – roztahovačka, Tomáš – buzna. Kluci hrají o svých tématech, holky o blízkých tématech. Při rozhovoru byli polonazí, špinaví, udýchaní, ale mluvili se zápletem a skoro jako jeden.

Když něco takového dohrajete a jste takhle umounění – jak se cítíte?

Tomáš: Myslím, že to je různé, podle toho, jakou to má energii. Někdy z toho mám depku. A někdy je to neutrální. Ale vyložené úleva to není.

Kačka: Já mám většinou spíš nejistý pocit, také záleží na reakcích.

Tomáš: V Novém Strašeci nám jedna holčina řekla, že to bylo to nejlepší představení, které viděla. Asi toho ještě moc neviděla, ale potěšilo. (smích)

Kačka: Negativní reakce jsou taky. Nejčastěji v tom smyslu, že lidé nevěří, že jsou ty nadávky autentické. Jsou schopní se o tom i hádat. Ale celé je to z internetových diskusí.

A když slyšíte něco takového v realu, jak reagujete?

Tomáš: Já jsem z toho vždycky hrozně zmatenej. Nechápu, jak někdo vůbec může něco takového říct.

Petr: Já se s tím člověkem pak odmítám bavit.

Tomáš: Nevím, jestli je někdo z nás takový typ, že by se hádal. Myslím, že jsme všichni spíš takoví, že se odvěčeme a jsme z toho zpětně smutní. Ale je to špatně, asi by se lidem mělo vysvětlit, že to není v pořádku. Já na to osobně ale nemám.

Leona: My o tom pak zahrajeme divadlo. A svět už si to vyloží.

Tomáš: Proto to asi hrajeme.

Petr: Myslím, že pro lidi je důležité, aby to viděli a mohli se zamyslet nad tím, co dělají špatně. Řekl bych, že nejdůležitější je, aby lidé byli schopni upřímně odpouštět. I ti postižení nenávistnou vlnou, nebudou-li umět odpouštět, jen směřují tu nenávistnou vlnu zpátky. Možná, že naše inscenace tak působí, ale já myslím, že o tom být nemá. Měla by ukázat cestu, jak nevracet nenávisť zpátky.

Je něco, co byste na jevišti nikdy neodhalili?

Leona: Já myslím, že pomalu za rok... (smích) Jsou věci, které nemůžeme odhalit, protože jsme pod ZUškou. (smích)

Kluci: My už asi duševně nemáme co odhalovat.

jam

3 X PRO ČLENY SOUBORU RÁMUS PLZEŇ

Zkoušeli jste V prdeli podobně jako inscenaci, kterou jste hráli na JH před dvěma roky, tj. každý si našel téma, které ho trápí, a pak jste je vzájemně provázali?

Ano, každý si vybral téma, které je pro něj důležité, a skládali jsme je, aby inscenace gradovala, tj. od nejnevinnější, která chtěla být jen miss, až po nacionalistku. I když ani to není přesně řečeno, protože cokoli přeženete, může být závažné.

Ze začátku jsme třeba věděli, že ekolog půjde po charitě, protože charita udělá bordel a ekolog ho uklidí. Něco teda vzniklo technicky a něco logicky. Nacionalistku jsme vymysleli jako poslední.

Měla být původně politička.

Těch témat je opravdu moc, která se dají takhle otevřít, a nás baví je zkoumat.

A přesně takhle, jak se tu teď bavíme – reakce jedna přes druhou, probíhá vaše diskuse při přípravě inscenace?

Přesně. Jen je víc vulgární.

A dlouhodobá. Diskuse nám zabere několik měsíců.

Pak několik týdnů zkoušíme.

Probereme řadu světových a osobních témat jedno přes druhý, často utečeme i jinam, až z toho nakonec vyplyne to, co by mohlo být pro divadlo to pravé.

A když zjistíme, kdy je termín regionální přehlídky, utneme debatu a začneme zkoušet.

Klíčové téma „splněné přání“ bylo jako první, nebo naopak poslední?

To jsme měli nejdřív. Přišel na něj Martin. Když jsem chtěla vědět, proč právě Aladinova lampa, odpověděl mi: „Protože je o moci, o tom, že můžeš všechno na světě.“ A bylo to.

Ve svých hrách máte často čisté dětské stvoření. Vyplynula tahle role přirozeně?

Přirozeně. Dokonce tatínek s dcerou byli vymyšleni jako první.

Myslím, že by nám žádné těžké téma nefungovalo, kdyby v něm nebylo něco osobního na úrovni rodiny, na které nám nejvíc záleží. V tu chvíli je všechno mnohem silnější.

ZUV

RECENZE – V PRDELI

RÁMUS V SEDMI PÁDECH

1) RÁMUS musí mít rád každý, aspoň myslím. Je to soubor, s kterým je takřikajíc milo pobýt. Je totiž a) lidsky příjemný, b) divadelně chytrý.

2) A tak i když nad některými aspekty inscenací RÁMUSU tázavě pozvedám obočí, dumavě krabatím čelo a výjimečně si i něco podtrhnu klausovskou nesouhlasnou vlnovkou, stejně se pokaždé na jejich novou produkci těším.

3) I v případě V prdeli musím RÁMUSU přiznat suverénní obraznost, cit pro pointu, laskavě pošouchlý humor (těch rozverných pretextování známých melodií už se mi občas zdálo moc, ale třeba jsem na tento oblíbený rámusovský prostředek jen trochu alergický). A co se týče loutkářského „myšlení v materiálu“, mám pocit, že je to snad nejnápaditější inscenace, kterou jsem od tohoto „divadla rodinného typu“ viděl (ty komíny! ty komíny!).

4) I tentokrát jsem sledoval RÁMUS v poloze pohádkově laděné morality, v níž se nakonec dětský pohled, nevinný a věcně pragmatický zároveň, prosadí jako přirozený a zdravý (jen si vzpomeňte na Osmý hřích je drzost). Je to pravda moralitka prapodivná, v níž se v oné titulní prdeli ocitnou lidé z pohnutek krajně sobeckých i krajně altruistických: pokud se mělo ukázat, že cestu do pekla mohou

dláždít úmysly dobré a špatné, obávám se, že to z inscenace dost přesvědčivě nevyplyvá.

5) RÁMUSE! To, co bude následovat, ber pouze jako soukromý postesk recenzentův, spokojených bylo (dle závěrečného potlesku soudě) dost a dost.

6) Chtěl bych totiž jednou o RÁMUSU napsat, že se mu povedla inscenace, v níž místa invenční a hravá nebrzdí potřeba dopovědět jednou nastolený princip „až do konce“. Jakoby zde (opět) důslednost tvůrcům svázala v jistou chvíli ruce a bylo potřeba ukázat stejně důkladně všech pět „poslání do prdele“, i když hlavní téma inscenace se už ničím neobohacuje (je zde pravda silná karta tématu české xenofobie, ale to se mi zdá do inscenace hodně „přilepené“ zvenčí, nic ho nepřipravuje a v nic nevyústí) a pointa, která by vše měla obhájit, je vcelku předvídatelná a nepříliš silná. A tam, kde se kreativně rozehrává, se rozehrává něco, co děj ani téma příliš nevyžaduje (třeba to, jak je zešířena podána soutěž Miss).

7) Zní to asi, že jsem s RÁMUSEM zásadně nespokojen. Kdepak, opak je pravdou. Jen se mi obsedantně zdá, že mají přeci jen ještě na víc. Což je tvrzení banální, ale upřímné. Končím se skloňováním a loučím se, v úctě Váš

Jan Šotkovský

RECENZE – ...DLOUHÁ CESTA

OBRÁZKY PODLE BERGMANA

Před mnoha lety jsem v Žatci potkal mladého, dravého, vášnivého a divadlem posedlého režiséra Ladislava Valeše a už tehdy jsem pochopil, že jestli jej na divadle něco zajímá, pak je to zvláštnost, neobvyklost, bizarnost; skoro by se dalo říci vymknutost. A to, že si sám stanovuje úkoly věru náročné – a to je v tomto případě slabé slovo. Platí to i o inscenaci, s níž se soubor z Klapý ve Valešově režii představil na letošním Jiráskově Hronovu; ...dlouhá cesta je totiž adaptací filmu Ingmara Bergmana *Lesní jahody*, což znamená vskutku dlouhou cestu na vrcholy existenciální metafyziky nebo chcete-li obráceně metafyzického existencialismu; o Jungovi a jeho vlivu na pozoruhodný ponor do vnitřního světa subjektu a jeho výrazu v umění nemluvě. Věřu je to namáhavá cesta s nemalými překážkami na nejvyšší vrcholy. Jsem rád, že Ladislav Valeš neztratil od těch žateckých let svůj pud inscenátora, jenž se přímo s rozkoší na tyto velikány vrhá. Ten pojem pud tu nestojí náhodou, ve Valešových režii je vždycky vedle vědomého plánu jakási vskutku divadelnický podvědomá touha utkat se s tou svrchu už zmíněnou podivuhodnou zvláštností jako potvrzením sebe sama v divadle a divadlem. Jenže tentokrát tahle režisérská vášeň narazila na rozměry, které sahají do výšek vpravdě závrtných. Valeš to věděl nebo tušil, proto už ve scénografii spolu Miroslavem

Králem šel cestou jakési symbolizace, což zvláště dokazuje jakýsi umělý strom uprostřed scénického prostoru, o jehož smyslu a funkci jsem dlouho bádám – a nedobádám. Chápu – možná mylně – že má asi obdobně jako ty dvě neutrální stěny ohraničující prostor pro hraní být jakousi imaginativní realitou, v níž se setkávají a prolínají sen se skutečností, minulost se současností. Jenže tím se inscenace zbavila pevného určitého zázemí, kde by se mohla uplatnit hlavní přednost, již inscenace vládne: schopnost rozehrát reálně situaci. Je to – přiznávám – na Bergmana podstatně méně, než by potřeboval, ale alespoň se tak vynoří divadelní specifika. Jistě, vznikají tak jakési obrázky podle Bergmana, jímž chybí to trvalé existenciální metafyzické zázemí o smyslu lidského osudu v okamžiku, kdy člověk měří svůj život tvář v tvář smrti. Je předností a silou této inscenace, že Jaromír Holfeuer v roli slavného vědce, jenž takto nahlíží běh svého bytí, vlastně nehraje, že přirozeně a spontánně pozoruje své žití a poznává jeho smutek, beznaděj a bídu. Tím samozřejmě dodává těm obrázkům podle Bergmana jistého společného jmenovatele, od něhož se lze posléze přece jenom odrazit od žánrové kresby – někdy velmi povedené – k té dlouhé bergmanovské cestě a zkusit po ní jít. Koneckonců málo to zase není.

Jan Císař

3 X PRO LADISLAVA VALEŠE, REŽISÉRA INSCENACE ...DLOUHÁ CESTA

Myslíte, že je všude kolem nás jen smrt, bolest a utrpení?

V současné době si myslím, že bolesti a strachu je dost. Ale lék na to neznám. Jen hledám témata, která by na to mohla upozornit, burcovat. Nevím, jestli je to vůbec možné. Mám pocit, že jsme teď lehkomyslnější, že si myslíme, že to všechno za nás někdo vyřeší. Jsem už také starší pán, stejně jako kolega, co hraje hlavní roli. A otázka stárí a bilancování nad životem – co jsme dobrého udělali, čím jsme byli prospěšní, jestli za námi něco zbude, nějaká vzpomínka – ta otázka mě poslední dobou dost trápí. Hledáme témata, která jsou nám (starším v souboru) vlastní. Nechci tím nijak zatěžovat mladší část souboru, ti by raději hráli o jiných problémech. Ale my je nenecháváme stranou, řešíme i jejich záležitosti. Vlastně veškerá díla Ingmara Bergmana mě natolik zaujala, že jsem se k nim chtěl vrátit. Tohle je už čtvrtá inscenace, kde jsme z jeho díla vycházeli.

Do jaké míry ovlivnil výběr předlohy představitel hlavní role, respektive jeho přítomnost v souboru?

V textu je spousta styčných bodů, které rezonují s jeho vlastním životem. Hodně se toho objevilo při zkouškách. I on měl těžké chvíle, které jsou předloze velmi podobné a blízké. Myslím, že tohle má v sobě každý starší člověk, každý si objeví to své. Na tuhle hru reaguje mnoho starších lidí, kteří nám říkají, že to je přesně o nich. Dovedou si přiznat, že dělali chyby, že celý život věnovali práci, kariéře, že i když řešili problémy všech kolem sebe, své vlastní vyřešit nedokázali.

Znamená to tedy, že z dramaturgického hlediska budete pokračovat v podobném duchu?

Ted' shodou okolností děláme Vassu Železnovovu, což je hra od Maxima Gorkého o ženě, o rozpadu rodiny, o otázkách financí a podnikání. Divil jsem se, jak může být ta hra natolik nadčasová. Všechno tam je. Takže v jistém smyslu ano, budeme pokračovat s podobnými tématy. Témata marasmu lidských osudů. Chceme dělat i *Řeka Zorbu*, což je také o stárnoucím člověku. Dřív jsem dělal jiné inscenace, kde možná teklo více krve, možná jsme viděli svět zvrácenější, ale všechno se mění.

vim

3 X PRO HONZU ČERVENÉHO Z V. A. D. Kladno

Valérie mimo mainstream V. A. D.

Jak jste přišli na tuto hru, proč právě Nezval?

Na tu knížku mě upozornila kamarádka. Říkala, ať si to přečtu, že je to hezké. Měla pravdu, hned jsem získal přesvědčení, že je to dobrá látka pro divadlo. Téma je trochu stranou našeho hlavního proudu, na jehož vrcholu jsou zatím Upokojenky-ně. Měli jsme totiž pocit, že bychom měli udělat něco artového nebo lépe řečeno poetického. Zrovna v té době jsme také testovali práci s projektorem. Vyzkoušeli jsme si to na Charmsových pašijích a měli pocit, že by bylo možné s tím dokázat víc. Že by nás to bavilo.

Když jsem viděl vaše letošní představení, vzpomněl jsem si na jiné – Utrpení knížete Sternenhocha...

Je to vlastně podobná poetika. Máte pravdu, nedávno jsem na toto představení také vzpomínal. S tím, že bych jej rád oprášil. Bohužel tak trochu nevíme, co dřív.

Úžasná je hudební stránka věci...

Jde většinou o hudební motivy převzaté od skupiny Dresden Dolls (dvoučlenná hudební skupina původem z Bostonu, která začala hrát nový hudební styl nazývaný punkový kabaret – pozn. red). Výjimkou je úvodní skladba Tip Tapping, která je od Dillon (brazílská zpěvačka, klavíristka a skladatelka Dillon, rozená Dominique Dillon de Byington, žijící v Berlíně je novým objevem berlínského vydavatelství BPitch Control, které je synonymem pro současné trendy v tanečním minimalu – pozn. red.). Je to výsledek mého okouzlení žánrem Dark kabaret, který jsem hodně poslouchal. Přišlo mi, že do Nezvala je to úplně ono.

saj

RECENZE – VALÉRIE A TÝDEN DIVŮ O ZÁZRAČNOSTI

Viděl jsem představení Valérie a týden divů, s nímž přijel na letošní Hronov kladenský soubor V. A. D. už po třetí. Po prvé to bylo na premiéře, kdy mnohé ze scénických zázraků tohoto představení ještě nefungovalo tak, jak mělo, ale už se dalo snadno odhadnout, že půjde o inscenaci hodnou V. A. Du. Je to nepochybně jeden z našich amatérských souborů, kde pojem autorský znamená nápaditost, hledání scénického tvaru a také velkou operativnost a trvalou otevřenost novým, jiným podnětům. Ale zároveň i věrnost vlastní poetice, vlastnímu pohledu na skutečnost, na svět a naše bytí v něm. Valérie to – když jsem ji viděl po druhé – všechno potvrdila. Začalo to volbou literární předlohy. Marná sláva, ta Nezvalova próza nezapře sklony svého tvůrce k surrealistickému vidění a chápání; od básnivého lyrismu se vzpíná k hororu, aby se vrátila ke žhavé a smyslné erotice. Zdá se mně, že V. A. D. přímo tato podoba textu přitahovala a jakkoliv je pro něj tato rovina a poloha nezvyklá, tak ji zřejmě považoval za výzvu a rozhodl se až pokorně – to říkám proto, že dnešní doba je přímo nabitá adaptacemi, které literaturu v zájmu scénického provedení dokážou komplexně přetavit – najít své možnosti, jak na jevišti provést tuhle básnivou zázračnost textu.

V druhém představení Valérie, které jsem viděl, fungovala brilantně. Už to, jak se rozevřela „latrina magika“, ten venkovský záchůdek, ve scénický prostor se všemi svými proměnami a nečekanostmi, bylo velkým překvapením, které se stupňovalo s ohromující překvapivostí. A slovu, literatuře přinášelo to, co se nazývá amplifikací – to jest zmnožení, zvýšení, rozšíření významu i smyslu. A to s naprostou přesností provedení a nenadálostí zjevení. Ve včerejším hronovském představení kladeňáci trochu doplatili na prostor. Byl příliš malý na přeskupování lidí, seděli jsme jako diváci příliš blízko a zaznamenávali jsme je proti vůli tvůrců, občas zaskřípala i ona dokonalá přesnost.

To ovšem neznamená, že inscenace – viděl jsem včera druhé představení – ztratila svou kvalitu. Je stále obdivuhodně vyrovnaná ve své věrnosti Nezvalově próze a oné amplifikaci scénickým provedením. A tím je také osobitá, je to Valérie a divy, jež patří V. A. Du, jeho poetice a stylu, to jest především humoru. V tomto případě to znamená ironický nadhled nad vší tou zázračností. A konečně: ta kvalita, jež se neztratila, řadí Valérii a týden divů mezi mimořádné inscenace českého amatérského divadla.

Jan Císař

RECENZE – POJEDNÁVANIE VO VECI GENESIS

JE DIVADLO PODMÍNKOU?

Ten problém mě trápí už hodně dlouho, dokonce bych řekl, že pro mne po dlouhý čas představuje jednu ze základních otázek vývoje našeho amatérského divadla. Jde prostě o představení, v němž – stručně řečeno – komunikační funkce je nadřazena jako hlavní, dominantní všem jiným funkcím, včetně divadelní. Jako by divadelní podoba, divadlo, divadelní tvar vůbec nebyly podmínkou toho, co vzniklo a co se předvádí. Jako by to nejdůležitější a vlastně jediné bylo sdílet s diváky jisté dojmy, nálady, pocity, myšlenky a vůbec se nezabývat tím, že se to děje pomocí určitého konkrétního prostředku, který se jmenuje divadlo a jenž je v tomto případě médiem. Opět tento problém přede mnou vystoupil se vši naléhavostí, když jsem přemýšlel o představení bratislavského souboru *Pojednávania vo veci Genesis*. Před diváky v něm vystoupí několik mladenců s překvapující suverenitou, jistotou, vypadají, že se tím, co dělají, dobře baví. Pak se k nim přidá mladá tančící dívka, možná by se mohlo mluvit o „výrazovém tanci“, a k tomu se přidá dívka na obrazovce, která vede z filmového plátna cosi jako výslech těch mladíků. A to všechno proto, aby se v dialogu – občas vtipném, jízlivém, sarkastickém – zrelativizovaly všechny hodnoty a jistoty, na něž se všeobecně odvoláváme, dokonce na nich skoro stojí celá naše civilizace. Nu což,

doba se takovému pohledu už dávno nevyhýbá, proč to tedy nevzít od Adama a nezačít od mýtu o stvoření světa. Jenže: jako by to bylo vše, jako by o nic víc než o společné sdílení tohoto životního postoje nešlo.

Jsem staromódní divák, nebo možná divák zkažený teorií – pro mne prostě pořád platí to Mac Luhanovo *Medium is message*: sám prostředek – tedy médium – je už zpráva a vyžaduje si, aby se jeho uspořádání, jeho podoba jako projev jeho existence nějak respektovaly. Jinak řečeno: aby na základě té specifčnosti média vznikl alespoň nějaký pokus o divadelní scénický tvar, možnosti a příležitosti je v tomto směru v tom bratislavském představení dost, některé klíčové jsem vyjmenoval. Ale v tomhle směru se nic už nestane, jako by stačilo, že jsme si vyslechli tu úvahu o reaktivizaci všech hodnot, zprávu o jediné jistotě, jíž je to, že ať děláme, co děláme, stejně se to na konec zvrátí v absurditu. Ostatně: v tomhle duchu se představení i končí, jako by je náhle někdo uťal bez jediného důvodu, jediné příčiny. Prostě jsme si pobesedovali o nesmyslnosti jakéhokoliv konání a můžeme jít. Herci se ani nepřijdou poděkovat, aby nám potvrdili, že divadlo skončilo.

Protože divadlo jako by pro tohle sdílení vskutku nebylo podmínkou.

Jan Císař

3 X PRO PAVOLA VIECHU, REŽISÉRA INSCENACE POJEDNÁVANIE VO VECI GENESIS

Zvolili jste si kontroverzní výklad Bible. S jakými reakcemi diváků se po představení setkáváte?

Vzhledem k tomu, že hrajeme pro lidi žijící v Bratislavě a okolí, tzn. pro lidi, kteří nejsou tak často konfrontováni s extrémismem, tak byly reakce na představení vždy pozitivní, kladné. Když jsme hráli někde za hranicemi Bratislavy, přišli naši známí nebo okruh mladých lidí ne tak konzervativně uvažujících. Nemůžu si teda stěžovat na žádnou negativní reakci. Zatím nám nikdo nechtěl rozbít hubu, naopak jsem byl často překvapen příjemněji, než jsem dopředu očekával.

Cítíte rozdíl v reakcích na Slovensku a u nás, kde zpravidla není znalost Bible tak detailní?

Ani v souboru nejsme všichni věřící a neznáme Bibli tak dobře. Já jsem ji spolu s Terezou studoval, ale jsou mezi námi i ateisti. Rozhodně nemám pocit, že by tady na Hronově bylo jiné publikum. Jedině v tom smyslu, že je festivalové, tím pádem je přejícnější, protože jsou tu divadelníci a lidé podobně naladěni.

Zmínil jste se o extrémismu. Stal se pro vás hlavním popudem, proč jste Genesis začali zkoušet?

Popud to určitě nebyl, spíš bylo ve vzduchu cítit, že je potřeba nazkoušet něco, co reflektuje současnost.

Na konci představení byli diváci zvědaví, co je v páté papírové kouli, visící nad jevištěm. Našli se i ti, co papír roztrhli, aby v něm objevili „NIC“. Stává se vám to často?

Tohle bylo poprvé. Hodně lidí se ptá, ale ještě nikdo neměl tu drzost, aby skutečně přišel a roztrhl tu papírovou kouli.

Máte knihy, které tvoří scénu, nějak speciálně vybrané?

Přivezli jsme si je, to ano. Když jsme zkoušeli, přišel jsem do knihovny, řekl jsem, že potřebuju asi tisíc knih a oni mi za padesátieurovou zálohu dali ty, které jsou určené na vyřazení. Na začátku jsme si jich asi 10% procent rozebrali, teď už nám zbyl jen takový balast.

ZUV

DK JAKO DISKUSNÍ KLUB

První myšlenka: ejhle! Zaspal jsem. Hned vzápětí mi došlo, že Diskusní klub má svá specifika. Jedním z nich je začátek posunutý o jednu hodinu, což ocení především diskutující, kteří potřebují před složitými rozbory nabrat síly.

Bohužel v bílém stanu, kde se mají diskutující scházet, kdosi potupně vrhnul a ještě potupněji se k tomu nepřiznal a zdrhnul, což René Vápeník, lektor Diskusního klubu glosoval slovy: „No, vyjádřil svůj názor...“ Drobná nepříjemnost nezpůsobila závažné problémy, stačilo jen přesunout kroužek židlí vně stanu a rozbory mohly začít.

Vzhledem k nabitému programu vystalo několik zádrhelů. Mnozí neviděli to či ono a bylo třeba sestavit plán představení, která zhlédla alespoň většina, když už ne všichni. Nakonec šlo o dvě inscenace: Útěk a Pojednávání vo veci genesis. A protože byla přítomna Irena Konývková, režisérka inscenace Útěk, začalo se právě jím. Jelikož nejde o seminář, který by se připravoval na výstup, nebo byl naplněn cvičeními, ale sestává pouze z diskusí o viděném, krátkou útržkovitou formou se pokusím předat některé z vyřčených názorů a pojmenovat témata, se kterými diskutující pracovali. Časově jsme každému z představení věnovali hodinu.

Útěk

Irena Konývková předestřela, že text měl původně jiný konec, který ovšem tehdejší režim nepovažoval za vhodný a nakázal jej autorovi Oto Hofmanovi přepsat. Tento fakt vyvolal u Jiřího Pokorného (jehož role by se dala popsat jako odborný asistent lektora a vášnivý diskutér) zásadní otáz-

ku; není šťastný konec příběhu poplatný době svého vzniku? V původní verzi malý chlapec na konci umírá. Na to jedna z diskutujících prohlásila, že inscenaci vnímala jako příběh pro děti/mladé – tedy jako pohádku a ta musí skončit dobře. René se snažil diskusi vést tak, aby nešla pouze po povrchu problému, ale aby proběhla dostatečná analýza. V inscenaci jsou patrné odkazy na dobu minulou a padla otázka, jestli je dohoda v tomto smyslu mezi divákem a inscenátory funkční. Problém zapálení stodoly by dnes zřejmě nepůsobil tak fatálně. Doba je modelovou situací a pokud bychom s přijetím jejích realit vědomě nepracovali, nefungovaly by motivace aktérů. Další otázku vyvolává budování napětí a vztahu mezi dvěma protagonisty. Jaké je vlastně téma, které chtějí sdělit? A není běh jako divadelní prostředek k vyjádření vnitřního boje nadužíván? Možná kdyby byl více umocněn pocit strachu, vznikla by mezi herci větší sounáležitost. Irena doplňuje, že inscenace vyvolává u mladé divácké generace, ať už jde o první ročník střední školy nebo druhý stupeň školy základní, emoce a touhu o viděném intenzivně diskutovat. Mladí jsou s příběhem ztotožnění a nenechává je chladnými.

Pojednávání vo veci genesis

První poznámky diskutujících mířily k náboženskému obsahu inscenace. Nakolik se dokáží ztotožnit s děním na jevišti a je-li víra skutečně stěžejním prvkem. Otazník vyvstal u tanečních pasáží. Někdo cítil potřebu nahlížet na děj přes rá- cio a taneční pasáže jej vyrušovaly nebo nedokázaly tento požadavek uspokojit. Většina kvitovala snahu souboru problé-

my, viny a dávné křivdy zkoumat jak racionálně, tak fyzicky přes tanec a pohyb. Asi nejvýraznějším motivem byla nepřítomná přítomnost instituce či vyšší moci zastupované velkým červeným křeslem v první řadě uprostřed. Někdo si dosadil konkrétního člověka ze svého okolí, jiný například slovenského fašistického župana Kotlebu, čímž inscenace získávala další vrstvu a výsledný apel (dá-li se tak nazvat) vyzněl o to silněji. Postava, která se cítí být bohem a nenechá divadelníky dobrat se až na prapočátek problému. Dokud obviňovali sami sebe, nevadilo to. Jakmile vyvstala hrozba, že bude obviněna vyšší moc, představení je přerušeno. I scénografie, jejímž nejvýraznějším prvkem byla stavba poskládaná ze stovek knih, fungovala. Knihy jako hromadění paměti, slovaslovaslova, skladiště marného poznání, ale i jistota, která stojí nehnutě po celou dobu představení, aby se následně rozpadla jako domeček z karet. V tu chvíli jako by vyšší moc říkala: knihy nejsou potřeba, já znám pravdu. Jiří Pokorný uzavřel s tím, že lepší představení zde ještě neviděl.

Vít Malota

DS JAKO DĚTSKÝ SEMINÁŘ „BAMBINI“

Daleko víc než hlídací služba

Hlídací služba? Někteří rodiče chtějí navštěvovat či vést semináře a potřebují čistou hlavu. Dají tedy děti do DS čili Dětského semináře „BAMBINI“ a Lenka Bórová je hlídá. Z tohoto pohledu se skutečně jedná o hlídací službu. Zdaleka však nejde pouze o hlídání. „Chceme, aby se děti i něčemu přiučily. Tento rok jsme zkusili dětský seminář jako italsko-český. Děti se naučí nějaké to slovíčko, nějakou větu či nějakou frázi. Vidí a slyší i něco jiného, než na co jsou normálně zvyklé. Pochopitelně je výhodou, že žiji dvacet let v Itálii a mluvím tudíž perfektně česky a téměř perfektně italsky,“ vysvětluje lektorka a dodává, že v Itálii se stará o dětské herecké kroužky, díky čemuž má s velmi podobnou činností zkušenosti.

Někteří nejmenší frekventanti zkoušejí první divadelní krůčky, ať už se jedná o hlas či pohyb a evidentně je to baví. Jde o skupinku osmi až deseti dětí. Některé nemají vůbec žádný základ a některé základy mají, protože pocházejí z uměleckých či hereckých rodin. „Už vím, že děti, co nemají vůbec žádný herecký základ a je pro ně všechno nové, dávají větší pozor a víc se věnují aktivitám, které provozujeme. Nechci říci, že by to některým přišlo nudné, ale už to pro ně není nic nového. Snažím se tedy vymýšlet nové a nové věci, které prokládám italskými slovíčky. Je pak jednodušší je zaujmout. Velmi je například překvapilo, že stejné písničky existují v češtině i italštině,“ říká Lenka Bórová.

V semináři jsou děti od tří let až po ty dvanáctileté. Určitě není jednoduché je motivovat všechny naráz. „Provedla jsem s nimi určitý demokratický pohovor, při kterém jsme se dohodli, že chvíli se dělají aktivity pro velké, kterých se účastní i ti

malí, a po chvíli se to změní a velké děti mi pomáhají s malými. Ilustrujeme tak mimo jiné určitý demokratický vývoj společnosti s tím, že všichni nemají stejné schopnosti a musejí si navzájem pomáhat. Je výhodou, že zde máme samé holky, s výjimkou jednoho tříletého kluka. Záměr všech her a cvičení tedy může mít bez problémů holčičí podstatu,“ objasňuje lektorka semináře.

Na otázku, zda se děti mezi sebou neperou, odpovídá, že vůbec. Některé děti se totiž znají z předešlých ročníků i jiných festivalů a úplně bez problémů se kamarádí s ostatními. Neexistuje zde rivalita ani zásadní soupeření. Když je lektorka nechá udělat krátkou etudu, při které se vžívají do role, a dá jim paruky a klobouky, všichni čekají a dívají se na toho, kdo hraje. Když jedno děcko přestane hrát, vystřídají se. Vše v klidu.

Je jisté, že není možné dělat jednu činnost delší dobu. „To je na našem semináři to nejtěžší. Každých pět minut měníme hru. Snažím se o to, aby děti zapojily nejen své myšlení, ale i svoji fantazii. Chci, aby vytvářely samy svoje scénky, samy si vymýšlely hry. Díky tomu jsou více pozorné. Používají svoje slova, dělají to, na co přijdou samy, a to je baví. Seminář jsem si připravila tak, že na každý den máme jiné téma. Včera jsme například řešili téma seznamování a kamarádů, dnes máme téma barvy. Dál budeme řešit zvířata, povíčky a podobně. Od zmíněných témat pak rozvíjím jednotlivé hry. Děti to pak velmi baví a nenudí se. I proto, že si vlastně samy mohou říci, co by chtěly,“ říká Lenka Bórová a chválí i nadále své svěřence: „My dospělí máme jinou komunikaci než děti. Přestože se snažíme vzpomínat na naše dětství, kolikrát nás překvapí, jak děti

mezi sebou komunikují. Často stačí jedno slovo, aby věděly, o co běží, co ten který děj znamená, vědí, co chtějí.“

Zajímalo mě, zda je seminář přínosný i pro samotnou lektorku. „Určitě, nejvíc obohacená odjedu z Hronova já. Zkušeností z komunikace s těmito dětmi. Každá skupinka dětí je jiná. České děti jsou navíc naprosto jiné, než děti italské. Mají rozdílnou mentalitu, jsou jinak vychovávány a mají jinou fantazii. V Itálii, kde vychovávám i své dvě děti, mi přijde, že je vše velmi instruktivní. Od malička se dětem říká, co mají dělat. Zdejší děti jsou vychovávány daleko volněji. Tak, aby probouzely svoji fantazii. Na našem semináři je to zcela jasně vidět. Stačí jim říci nějaké téma a ony začnou samy okamžitě pracovat a rozvíjet dané téma.“

Na závěr našeho setkání se dozvídám, že lektorka má v plánu připravit pohádku O pejskovi a kočičce: Jak vařili dort. Bude to v česko-italském znění. Doufá, že to její frekventanti zvládnou. A kdyby se něco nepovedlo, je nasnadě, že to jakýkoliv rodič i návštěvník festivalu pochopí. Nezbyvá než dodat, zlomte vaz, BAMBINI.

Honza Švácha

NOČNÍ BECHEROVKA S IRENOU KONÝVKOVOU

Je pozdní večer a v Malém sále Jiráskova divadla se scházejí lidé, aby si popovídali s Irenou Konývkovou o její dlouholeté práci v ZUŠ v Ostrově (nad Ohří), hlavně v souboru HOP – HOP. Právě na letošním Hronově získali cenu Pavla Dostála. Moderátor Luděk Horký rozehrává publikum trochu cimrmanovskými historkami ze svého dětství a zasvěcuje diváky a posluchače do toho, že Irena Konývková se věnuje dramatické výchově tolik let, kolik je jemu. No, ale kolik je vlastně Ludku Horkému? Kdoví... K dobrému rozjezdu povídání přispívá hned od počátku i sama protagonistka Irena Konývková, která

nabízí přítomným po kalíšku Becherovky, aby nasáli atmosféru kraje. Zdá se, že to bude takové veselé bezstarostné tlachání, ale opak je pravdou. Další devadesát minut se mluví vážně a zasvěceně o dramatické výchově u nás, o problémech, se kterými se setkávají ZUŠky a na nich utlačovaný literárně-dramatický obor. Irena, která má zkušenosti z nejrůznějších úrovní dramatické a umělecké výchovy, mluví velmi otevřeně o tom, jakou popelkou je oproti jiným oborům literárně-dramatická výchova v rámci ZUŠ, ale jaké množství dovedností se od vedoucích dramatiků automaticky očekává. A má

pravdu, zatímco lektorovi houslí stačí umět hrát na housle, vedoucí dramatického kroužku musí umět učit hlasovou, pohybovou i literární výchovu, musí být zároveň režisérem, scénografem, kostýmním výtvarníkem, ale také osvětlovačem, zvukařem atd. A zároveň vymýšlečem a sepisovačem úvodů k nejrůznějším, nejen kulturním akcím, moderátorem (vtipným a pohotovým) a také vychovatelem a laskavým člověkem, který pochopí všechny kolem sebe, ať jsou to děti, rodiče, nadřízení i podřízení... (a to se vůbec nemluvilo o finančním ohodnocení!) A přitom – jak ze zkušenosti zná – jsou ti z dramatiků považováni za „ty, kteří sedí na koberci a řvou...“ Mluví se také o tom, jak žádoucí by bylo zavést dramatickou výchovu na školách, ale dnes je to prý bez naděje. Povídání však není jen smutné, naopak. Na příkladu ostrovské ZUŠky a práce paní Ireny je patrné, že tyhle beznadějnosti vyvažuje naděje, která se staví společnými nápady a společnými zážitky, společným hraním a zájezdy po vlastech českých i vzdálených krajích, kde některé inscenace HOP – HOP sloužily jako inspirace pro mnohé zahraniční amatéry. A jsou to i jednotlivé legendární inscenace, za všechny Soukání, z kterého nakonec vzešel i stejnojmenný festival, který získává takové renomé, že se na něj hlásí soubory z celého světa. Spousta zajímavých informací, které se snažím udržet v hlavě a běžím je začerstva napsat, takže už nestíhám promítání jedné z dalších legendárních inscenací Poslouchej. Tak ať se daří.

jas

KOMIKS ALEŠE HEJRALA

PĚNA DNÍ

Restaurace U Pilouse
Primátor 11
Český světly ležák
22 Kč

Způsob čepování:

Restaurace byla našlapána k prasknutí. Poblíž našeho stolu se navíc odehrávala jakási rodinná oslava. Ale ani kdyby obsluhovali celé městské zastupitelstvo, takové čepování nikomu neodpustím. Pivo zbytečně čeká, výčepní jej ještě několikrát docákne (a to z výšky) a výsledný produkt tedy přichází o říz, sladová jemnost a pěna jsou nenávratně poškozeny.

Jelikož jde o první recenzi, ještě upřesním, jak by to mělo vypadat správně. Čepuje se vždy do perfektně umyté sklenice pod sklonem 45° po skle, a to buď „na hladinku“, to znamená, že spouštíme pivo v jednom zátahu bez přerušení. Pivo je tak jemné, pěna krémová a je jí vizuálně více. Tento styl čepování sluší nejvíce pivům chuťově podobným plzni. Dalším způsobem je čepování „nadvakrát“, popřípadě „natřikrát“, kdy se nechá mok více napěnit a čeká se, až pěna trochu opadne. Tento postup se opakuje 2x – 3x a výsledkem by měla být pěna hustá, charakteristická svou hořkostí a čepičkou přes okraj sklenice. Nevýhodou je delší doba čekání, ale pivo za to stojí!

Barva:

Tmavě zlatá, pivo čiré

Pěna:

S většími bublinkami, na povrchu roztrhaná (netvoří hladkou čepičku, což je znak několikrát opakovaného „docáknutí“). Opadá a drží se v tenké vrstvě po celou dobu konzumace.

Vůně

Chmelová. Po chvíli je možné zaznamenat jemné sladové tóny se špetkou kyselosti, která není nikterak příjemná.

Chuť a říz

Zde jsem se setkal s největším překvapením. To samé pivo jsem měl totiž i předchozí den, ale v Sále Josefa Čapka, kde nastoupí zprvu typická jedenáctková sladovost a až po ní se ke slovu dostává chmelová hořkost. U Pilouse bylo všechno jinak. Chuť byla chmelová jak na začátku, tak na konci. Zcela lineární a ničím nepřekvapila. Tělo prázdné. Místy možná probleskl náznak sladovosti, ale nestačil se projevit natolik, aby způsobil

alespoň nějaké potěšení. Hořkost je silně (a ke konci až nepříjemně) ulpívající a snižuje se tak pitelnost. Říz střední, poznamenán špatným čepováním.

Co na to pivovar

Pivovar Náchod je k nám, co se týče popisu tohoto produktu, poměrně neupřímý. Svou jedenáctku chválí pro jemnou hořkost a velkou pitelnost. Ale právě ona jemná hořkost, která toto pivo neviděla ani z rychlíku, k oné velké pitelnosti chybí. *(Ano, za ty tři roky se nic nezměnilo, stejně jako tento odstavec.)*

Someliérský kvíz

Abych zjistil, s jakou vážností přistupují k čepování a jeho různým možnostem, ptám se pokaždé, kolik by stálo „mlíko“ (*půllitr plný pěny – slouží štamgastům jako odpočinek po pátém pivu*). Paní výčepní na mě nevěřicně hleděla a nakonec řekla, že mi ho do trojky klidně nalít může. Když jsem svůj dotaz specifikoval – totiž, že chci „*pivní mlíko*“, svěřila se, že něco takového slyší poprvé.

Další komentář

Jakým jiným pivem začít, než vlajkovou lodí Náchodského pivovaru Primátor. Jenže Primátor je, jak ostatně sám hlásá, odborníkem především na speciály, a ležáky českého typu strádají. Obzvláště jedenáctky by měly být osvěžujícím pivem s rozmanitou sladovostí, které vás nesloží, přesto si užijete plnohodnotnou chuť. Dalším faktorem, který snižuje výsledné hodnocení, je, že bylo pivo špatně ošetřeno. Pokud bych hodnotil jedenáctku ze Sálu Josefa Čapka, šel bych nahoru tak o bod. Začínáme zhurta.

4 maloťásky z deseti

Vít Malota

PROGRAM

Úterý 8. 8. 2017

Sokolovna, 14.00–15.10, 21.30–22.40

DS Vojan Libice nad Cidlinou /

režie: Jiří Hlávka

Jiří Hlávka na motivy Viktora Dyka:

Co vyprávěl Sepp Jörgen

Myšárna, 14.00–14.55, 15.40–16.35, 17.30–18.25, 23.00–23.55

Gympl Brandejs, Gymnázium J. S. Machara,

Brandýs n/L – Stará Boleslav

/ režie: Kateřina Bartošová

Kótaró Tanaka, Lafcadio Hearn:

Ještě jeden příběh...

Šapitó, 15.00–16.00

Martin Hak: **Děda Jožka**

Sál Josefa Čapka, 16.30–18.40

Teatr Vaštar Ostružno / režie: Michal Ston

Michal Ston volně na motivy Williama Goldinga: **Svině (2017, ostrov)**

Park, 16.30–17.30

Kejklířské divadlo z Doudleb /

režie: Vítězslav Marčík

Vítězslav Marčík: **Don Quijote z Doudleb**

Jiráskovo divadlo, 17.00–18.35, 19.30–21.05

Divadlo poPUD Brno / režie: Jiří Petřů

Julia Cho: **Archiv jazyků**

Šapitó, 18.00–18.45

DS JeLiTa Nymburk / režie: Michal Douša

Jean-Paul Sartre: **S vyloučením veřejnosti**

Park, 19.00–20.30

We are C! Praha / režie: Martin Vokoun

William Shakespeare: **Sen noci svatojánské**

Sál Josefa Čapka, 20.00–20.50

Záludňáci, ZUŠ Litoměřice /

režie: Lenka Pařízková a Záludňáci

Lenka Pařízková a Záludňáci:

Jak daleko je daleko

Park, 21.00–23.00

Heebie Jeebies – křest nového CD "Cirkus"

Satelit Kanibal, Hradec Králové, pop rap rock

Malý sál Jiráskova divadla, 21.40–22.40

Divadlo Dagmar Karlovy Vary /

režie: Jan Hnilička

Anna Barkovová, Hana Franková, Magdaléna Hnilíčková: **Anna**

Wikov MGI, a. s. – generální partner

PROGRAM

Pondělí 7. 8. 2017

Náměstí, 13.00

Kejklíř Vojta

Sál Josefa Čapka, 14.00–14.50, 16.30–17.20

Záludňáci, ZUŠ Litoměřice /

režie: Lenka Pařízková a Záludňáci

Lenka Pařízková a Záludňáci:

Jak daleko je daleko

Myšárna, 14.00–14.55, 17.40–18.35, 19.30–20.25, 21.30–22.25

Gympl Brandejs, Gymnázium J. S. Machara, Brandýs n/L – Stará Boleslav

/ režie: Kateřina Bartošová

Kótaró Tanaka, Lafcadio Hearn:

Ještě jeden příběh...

Park, 15.00–15.55

Kejklířské divadlo z Doudleb / režie: Vojta Vrtek a Jan Brůček

Vojta Vrtek a Jan Brůček: **O kouzelné kuličce aneb Jak Vojta k šikovnosti přišel**

Sokolovna,

15.20–15.25, 19.30–19.55, 21.35–22.00

DěS–MALÁ a VELKÁ, Městské divadlo Český Krumlov / režie: Veronika Holcová, Marta Hermannová

Josef Hiršal, Bohumila Grögorová:

Svět nás má!

Jiráskovo divadlo, 16.30–18.00, 19.40–21.10

BLOK Tanec, tanec... a pantomima

Park, 17.00–18.30

Koncert populárních melodii

T. Skvortsová, S. Ilšerová a skupina Relax Band

Sál Josefa Čapka, 19.00–21.10

Teátr Vaštar Ostružno / režie: Michal Ston

Michal Ston volně na motivy Williama Goltinga: **Svině (2017, ostrov)**

Park, 19.00–19.40

Marco Migliavacca (IT)

MigliaOnSHOW

Hotelová škola, 22.20–23.10

Jan Mocek a kolektiv

Kukačka (work-in-progress)

Park, 21.30–22.30

SUD Suchdol nad Lužnicí /

režie: Lenka Cvrčková st.

Lenka Cvrčková ml., Vít Chaloupka:

Sherlock Holmes – zrození zla

Malý sál Jiráskova divadla, 22.20–23.50

Prof. Pavel Drábek – beseda

Překlad a adaptace

Šapitó, 22.30–23.40

Divadlo BANDA / režie: Pavel Němec

Pavel Němec: **Klaun**

TROCHA CHVÁLY NIKDY NEUŠKODÍ

Když se s chutí kritizuje, má se s chutí i chválit. Taký na letošním JH je co! Upřímnou pochvalu si zaslouží:

- trpělivé a ochotné dámy z informačního centra JH na radnici

- potraviny na náměstí, že měly letos otevřeno i o víkendu

- místní soubor, který připravuje v divadelním klubu snídani pro seminaristy (chleby s domácí pomazánkou, mňam!)

- kuchyně, vařící pro seminaristy (2x mňam!)

- stánek s pitím u Sokolovny (hurá!)

Jestli víte o někom dalším, kdo si zaslouží pochvalu, přijďte nám ho prásknout do redakce, rádi ho pochválíme!

red

POZOR ZMĚNA ZAČÁTKU PŘEDSTAVENÍ

Z technických důvodů začne čtvrté představení Pecky v mandarinkách o půl hodiny později, tedy až ve 23:00 v šapitó v parku.

Organizátoři se za tuto změnu divákům omlouvají.

red

JH GEO CASCHING

Hledáte rádi kešky? V rámci JH jich postupně umístíme pět. Pokud je všechny najdete, získáte polohu celofestivalovky. Informace k celofestivalovce jsou na předposledních stranách jednotlivých logbooků.

Nález celofestivalovky má pro prvních pět nejrychlejších extra odměnu – celoroční předplatné časopisu Loutkář.

Výhru – knihu nakladatelství NAMU – si odnese i každý první nálezce jednotlivých kešek. Stačí grafikovi Zpravodaje doručit heslo z druhé strany obálky logbooku. K hledání jednotlivých kešek vede indicie.

PONDĚLNÍ KEŠKA

Třetí stupeň letu sokola

NEDĚLNÍ KEŠKA

Pod patami Svatého Václava u všech svatých.

SPONZOŘI 87. JIRÁSKOVA HRONOVA

Wikov MGI, a. s. – generální partner

Dynamic Invest Group

Office Space Trutnov

Rosengart

EUROVIA

Marius Pedersen, a. s.

MATEX HK, s. r. o.

STRABAG

PRIMÁTOR, a. s.

COROLL, s. r. o.

Petr Maršálek

TSR Czech Republic, s. r. o.

Saar Gummi Czech, s. r. o.

RUBENA, a. s.

SOVIS

VAK

D-energy, s. r. o.

HAŠPL, a. s.

INS

Internet2, s. r. o.

DLNK, s. r. o.

Kafekára

DABONA, s. r. o.

REPARE TRUTNOV, s. r. o.

Broumstav

ZTS

Konica minolta

VEBA Broumov

Ráj PIVA Hronov

BEZEDOS

Pekařství U zvonu /Dörr/

mediální partneři

Radio BEAT

Radio COUNTRY

Radio Černá hora

Český rozhlas HK

Náchodský Swing

Hitrádio Magic

Zpravodaj 87. Jiráskova Hronova 2017

Vydává organizační štáb.

Redakce:

Jana Soprová (jas), Jan Švácha (saj),

Vít Malota (vím), Jan Mrázek (jam),

Ivo Mičkal (foto), Aleš Hejral (komiks),

Michal Drtina (zlom),

Zuzana Vojtíšková – šéfredaktorka (zuv)

Stránky festivalu: <http://www.jiraskuvhronov.eu>

E-mail redakce: jhzpravodaj@gmail.com

Tisk: KIS Hronov Cena: 10,- Kč

